

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 155/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., B., zastúpenej Mgr. P. Ď., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Rady pre vysielanie a retransmisiu v konaní vedenom pod sp. zn. 365-PgO/O-4418/2007 a jej rozhodnutím č. RL/118/2007 zo 4. decembra 2007, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S/79/2008 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/255/2010 a jeho rozsudkom z 24. marca 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“),

zastúpenej Mgr. P. Ď., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) v konaní vedenom pod sp. zn. 365-PgO/O-4418/2007 a jej rozhodnutím č. RL/118/2007 zo 4. decembra 2007, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S/79/2008 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/255/2010 a jeho rozsudkom z 24. marca 2011.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Rada... svojím Oznámením o začatí správneho konania zo dňa 17. 10. 2007 oznámila začatie správneho konania č. 365-PgO/O-4418/2007 a vyzvala sťažovateľa,... na vyjadrenie sa k podkladom pre rozhodnutie vo veci možného porušenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov... v súvislosti s odvysielaním programu..., dňa 28. 06. 2007 o cca 19:30. ...

Dňa 16. 01. 2008 bolo účastníkovi doručené rozhodnutie Rady pod číslom RL/118/2007, v ktorého výroku Rada konštatuje, že účastník správneho konania č. 365-PgO/O-4418/2007 M. s. r. o. porušil povinnosť stanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii, za čo mu Rada pre vysielanie a retransmisiu podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii, v znení účinnom v čase uloženia sankcie, uložila sankciu - upozornenie na porušenie zákona.“

Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu Rady žalobu z dôvodu, že sa jej „nezákonným postupom Rady pre vysielanie a retransmisiu odňala možnosť konať pred správnym orgánom, čo malo za následok nezákonné rozhodnutie Rady spôsobené procesným pochybením správneho orgánu... Správne konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“.

O žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 S/79/2008-35 z 24. septembra 2010 tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom

rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžo/255/2010 z 24. marca 2011 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že „rozhodnutím Rady, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu a napadnutým rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky došlo k zjavnému zásahu do práva na súdnu a inú ochranu sťažovateľa. Opísaný zásah spočíva v nerešpektovaní ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky o práve na súdnu a inú ochranu, spôsobený odňatím práva na spravodlivý proces a tým možnosti konať pred súdom a iným orgánom, v rozpore s princípom právneho štátu a právnej istoty. ...

Sťažovateľ v celom priebehu základného ako aj opravného konania vo veci namietal odňatie možnosti sťažovateľa (účastníka správneho konania) konať, spôsobené nečinnosťou Rady, ktorá ho v zmysle jej zákonnej povinnosti podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok... mala vyzvať, aby sa pred vydaním rozhodnutia vyjadril k podkladu rozhodnutia a spôsobom jeho zistenia. ...

Ako sme už poukázali v konaní pred správnym orgánom (Radou) a následne pri preskúmaní rozhodnutia Krajským súdom a Najvyšším súdom SR, nebol dodržaný procesný postup Rady upravený zákonom. Takéto upustenie od vykonania konkrétneho procesného kroku (t. j. dať sťažovateľovi možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a spôsobu ich zistenia, resp. navrhnúť ich doplnenie) nie je upravené v právnej úprave, ktorou sa konanie pre Radou spravuje. Vzhľadom na skutočnosť, že Rada je orgánom verejnej moci, z vyššie uvedeného článku 2 ods. 2 Ústavy SR vyplýva, že môže konať len v zmysle právnej úpravy a v rozsahu právnou úpravou určenom. Nie je možné a nie je ani prípustné, aby si Rada svojvoľne rozhodla o upustení od povinnosti určenej zákonom.“

Sťažovateľka v súvislosti so svojou argumentáciou poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/55/2010 zo 16. júna 2010, ktorým najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie Rady zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka poukazuje na to, že najvyšší súd v predmetnom konaní podobnú skutkovú situáciu posúdil rozdielne, na základe čoho bolo rozhodnutie Rady zrušené. Sťažovateľka tiež poukázala na to, že obdobné právne závery vyplývajú z rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. 7 A 112/2002.

Sťažovateľka uviedla:

„V konaní pred Krajským súdom... a ani pri preskúmaní rozhodnutia Krajského súdu... Najvyšším súdom... neboli zohľadnené oprávnené námietky sťažovateľa o porušení procesných predpisov a hrubej vade konania pred Radou. Najvyšší súd..., ako je uvedené vyššie, zhodnotil právny výklad ustanovenia § 33 ods. 2 správneho poriadku, ktorý formuloval sťažovateľ v žalobe proti napadnutému rozhodnutiu Rady, ako aj v odvolaní proti napadnutému rozsudku Krajského súdu..., ako príliš formalistický. S týmto názorom nie je možné súhlasiť. Sťažovateľ je toho názoru, že ochranu ústavnosti, ochranu princípu právnej istoty a princípu právneho štátu je možné naplniť len prísny rešpektovaním najmä procesnej úpravy vzťahov, v ktorých vystupujú mocenské zložky, a najmä v prípadoch, ak predmetom konania je ukladanie sankcií za správny delikt. Prísny výklad procesných noriem a vyžadovanie ich bezpodmienečného dodržiavania je základom pre dosiahnutie spravodlivého a zákonného rozhodnutia. V prípade, ak by sme povolili správne orgány ako vykonávateľovi moci upustiť od procesných kritérií stanovených pre jej výkon (v intenciách úvahy o odstránení prílišného formalizmu, ako to deklaroval Najvyšší súd SR vo svojom napadnutom rozsudku) a najmä v prípade, ak sa jedná o sankcionovanie subjektu, mohli by sme dospieť do štádia, kedy by hrozila svojvôľa správneho orgánu.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o odvolaní vedenom pod sp. zn.: 5Sžo/255/2010 a svojim rozsudkom zo dňa 24. 03. 2011, sp. zn.: 5Sžo/255/2010, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. 09. 2010, sp. zn. 4S/79/2008-35, a rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 04. 12. 2007, číslo RL/118/2007, vydaným Radou v konaní vedenom pod spisovou značkou 365-PgO/O-4418/2007, porušil základné právo spoločnosti M. s. r. o. na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. 03. 2011, sp. zn.: 5Sžo/255/2010, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. 09. 2010,

sp. zn.: 4S/79/2008-35, a rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 04. 12. 2007, číslo RL/118/2007, sa zrušujú vo všetkých výrokoch a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť právnemu zástupcovi spoločnosti M. s. r. o.,... trovy konania... vo výške 314,18 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Rady v konaní vedenom pod sp. zn.

365-PgO/O-4418/2007 a jej rozhodnutím č. RL/118/2007 zo 4. decembra 2007 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S/79/2008 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2010

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Rady v konaní vedenom pod sp. zn. 365-PgO/O-4418/2007 a jej rozhodnutím č. RL/118/2007 zo 4. decembra 2007 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S/79/2008 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2010 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietnutý aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup Rady v namietanom konaní a jej rozhodnutie č. RL/118/2007 zo 4. decembra 2007, pretože ho preskúmal na základe žaloby podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) krajský súd, a rovnako tak ani postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S/79/2008 a jeho rozsudok z 24. septembra 2010, pretože ho preskúmal najvyšší súd na základe odvolania sťažovateľky podľa § 201 a nasl. OSP.

Preto v súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/255/2010 a jeho rozsudku z 24. marca 2011 (obdobne napr. m. m.

III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/255/2010 a jeho rozsudkom z 24. marca 2011

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný

súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd namietaným rozsudkom sp. zn. 5 Sžo/255/2010 z 24. marca 2011 potvrdil rozsudok krajského súdu z 24. septembra 2010. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o tom, že nemala možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia Rady, v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku, v odôvodnení uviedol:

«V správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. postupuje podľa ustanovení správneho poriadku, a preto povinnosťou žalovaného správneho orgánu bolo v predmetnom konaní postupovať v súčinnosti s účastníkom tohto konania - žalobcom. Inštitút súčinnosti je ustanovený na viacerých miestach správneho poriadku (§ 3 ods. 2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností. Účastník správneho konania má nielen právo navrhovať dôkazy, ale na potvrdenie správnosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správnemu orgánu predkladať, nesplnenie tejto povinnosti má za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti podmieňujúcej výsledok konania. Nesplnenie si tejto povinnosti však nezavaruje správny orgán zistiť vo veci skutočný stav, keďže túto povinnosť správnemu orgánu ukladá zákonodarca v ustanovení § 32 ods. 1 správneho poriadku.

Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom, aj keď účastník správneho orgánu je nečinný a správnemu orgánu nenavrhuje, alebo nepredkladá žiadne dôkazy a k veci samej sa

žiadnym spôsobom nevyjadruje. Účastník má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym. Zmyslom takto široko koncipovaného oprávnenia je predísť neskorším možným námietkam účastníka, ktoré by mohli viesť k prietahom v konaní alebo iným komplikáciám. Správny orgán v konaní môže pokračovať, a teda vydať rozhodnutie, ak sa účastník svojho práva na vyjadrenie výslovne vzdá, alebo ostane nečinný. Pokiaľ správny orgán vydal rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa pred rozhodnutím, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Posúdenie súdu v preskúmanom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je podmienené konkrétnymi okolnosťami toho ktorého prípadu.

Z obsahu administratívneho spisu najvyšší súd mal v danej veci preukázané, že žalovaná žalobcovi oznámila začatie správneho orgánu a správne ho vyzvala na vyjadrenie sa k veci a na návrhnutie, alebo predloženie dôkazov s poučením o jeho procesných právach. Podkladom pre rozhodnutie žalovanej, ako správneho orgánu bol príspevok vysielateľa - žalobcu, s ktorým sa žalovaná oboznámila na základe sťažnosti a vyjadrenia žalobcu vo veci možného poníženia jeho povinnosti ako vysielateľa týkajúcej sa neobjektívnosti a nestrannosti predmetného príspevku. Žalobca sa v správnom konaní v danej veci nevyjadril a ani nenavrhol Rade vykonať žiadne dôkazy, ani sám žiadne dôkazy nepredložil, resp. nevzniesol v konaní iné návrhy, žalovaná, ako správny orgán, z úradnej povinnosti nevykonala ďalšie dôkazy. Najvyšší súd v danej veci zastáva názor, že žalovaná, ako správny orgán, postupovala v súlade so zákonnými predpismi, vo veci zistila riadne skutkový stav a zo skutkových okolností vyvodila správny právny názor. Nemožno vytýkať správne orgánu, že by sa v konaní dopustil takej procesnej vady, ktorá by mala za následok nezákonnosť rozhodnutia. Na základe výkladu právnej normy § 33 správneho poriadku v intenciách logického a rozumného uváženia vôľou zákonodarcu bolo, aby sa účastník správneho konania oboznámil s dôkazmi, ktoré by mali byť podkladom pre rozhodnutie, ktoré boli v správnom konaní vykonané správnym orgánom, a s ktorými tento účastník nebol oboznámený. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo zo skutkových zistení, ktoré boli, alebo mali byť účastníkovi

správneho konania - žalobcovi dobre známe, pretože podkladom pre rozhodnutie bol ním odvysielaný príspevok..., v relácii vysielateľa zo dňa 28. júna 2007.

Žalovaná, ako správny orgán v danej, veci, teda v správnom konaní umožnila účastníkovi správneho konania sa vyjadriť k veci a navrhovať dôkazy, tento však v správnom konaní nevyužil svoje právo a žiadne návrhy v konaní nevzniesol, žiadne dôkazy nepredložil, a ani žiadne dôkazy nenavrhol vykonať.

Vzhľadom na uvedené, teda Najvyšší súd Slovenskej republiky v preskúmvanej veci dospel k záveru, že žalovaná, ako správny orgán, postupovala v správnom konaní v súlade s právnou normou ustanovenou v § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku, keďže umožnila, aby sa žalobca mohol pred vydaním rozhodnutia vyjadriť k jeho podkladom i k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, a teda nemožno považovať za procesné pochybenie postup žalovanej, keď nevyzvala opätovne žalobcu na vyjadrenie sa pred vydaním rozhodnutia, keďže výklad právnej normy ustanovenej v § 33 je potrebné vykonávať na základe logického a rozumného uváženia vzhľadom na konkrétne okolnosti individuálne v každej veci.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd neprihliadol na námietku žalobcu, ktorou nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa stotožňovať možnosť účastníka nahliadnuť do administratívneho spisu s povinnosťou správneho orgánu dať účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. Výklad právnej normy ustanovenej v § 33 správneho poriadku nemožno vykonať formalisticky, ale vzhľadom na konkrétne okolnosti v každej individuálnej veci.»

Ústavný súd pri preskúmvaní namietaného rozsudku najvyššieho súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Tieto závery je možné aplikovať aj v konaniach, v ktorých súdy

preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy v systéme správneho súdnictva podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok krajského súdu č. k. 4 S/79/2008-35 z 24. septembra 2010, ktorým krajský súd zamietol žalobu sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Rady č. RL/118/2007 zo 4. decembra 2007. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať najmä na túto časť jeho odôvodnenia:

«Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že žalovaný za účelom šetrenia sťažnosti evidovanej pod č. 3503/126-2007 vykonal monitoring programu... zo dňa 28. júna 2007 vysielaný na... o cca 19:30 hod. v súvislosti s dodržiavaním povinností podľa § 16 písm. b/ zák. č. 308/2000 Z. z., o čom bola dňa 15. 08. 2007 vypracovaná správa. V danej správe sa nachádza doslovný prepis odvysielaného príspevku... Ťažiskom uvedeného príspevku bola informácia o postupe polície pri zhabaní serverov spoločnosti W. Podľa analýzy žalovaného k príspevku, tento je kriticky ladený, v ktorom redaktor podrobuje kritike postup polície, ktorú kritiku umocňujú aj vyjadrenia ďalších oslovených osôb vystupujúcich v príspevku - advokát, poškodení klienti spoločnosti W., IT technik, ako aj vlastníci uvedenej spoločnosti. V správe sa nachádza rozbor jednotlivých častí príspevku a presný opis pasáží, ktorými mohlo dôjsť k porušeniu ust. § 16 písm. b/ zák. č. 308/2000 Z. z. a to najmä tým, že bol v ňom zrejmy výrazný nepomer medzi mimoriadne negatívnou kritikou odvysielanou na adresu polície a priestorom, ktorý bol polícii poskytnutý na vyjadrenie, ako aj vzhľadom na prítomnosť vlastných, od spravodajských informácií neoddeliteľných názorov, nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského príspevku.

Dňa 17. 10. 2007 obdržal žalobca oznámenie o začatí správneho konania vo veci možného porušenia § 16 písm. b/ zák. č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s možným nezabezpečením objektívnosti a nestrannosti v príspevku... v programe... dňa 28. 06. 2007 o cca 19:30 hod. Žalovaný bol zároveň vyzvaný na zaslanie vyjadrenia, dôkazov a bol informovaný o možnosti nazerania do spisov, vyhotovenia odpisov, kópií a výpisov zo spisu, resp. bol riadne poučený o ďalšom postupe správneho orgánu.

Žalobca sa k danému konaniu nevyjadril, žiadne dôkazy alebo iné návrhy nepredložil a zo spisu nevyplýva, že by bol v tomto štádiu konania využil akékoľvek svoje práva účastníka.»

Na základe týchto zistení krajský súd v namietanom rozsudku ďalej uviedol:

„Žalobcovi žalovaný poskytol priestor na vyjadrenie sa k veci, predloženie nových dôkazov, poučil ho o možnosti nahliadnuť do spisu, z ktorého si mohol zabezpečiť kópie a odpisy a preto súd nepovažuje námietky žalobcu týkajúce sa porušenia jeho procesných práv za dôvodné. ...

Konanie bolo začaté z úradnej moci, samotná sťažnosť tretej osoby nie je návrhom na začatie správneho konania, je len jedným z podkladov, ktoré musí žalovaný preveriť a na základe ktorého môže začať správne konanie. Námietku, že žalobca nemal možnosť po doručení oznámenia o začatí konania oboznámiť sa s odvysielaným príspevkom súd takisto neakceptoval, pretože v prípade, ak by takáto okolnosť skutočne nastala, mal žalobca možnosť vyžiadať si z administratívneho spisu kópiu, resp. opis príspevku na čo bol upozornený.

Žalovaný konal v lehotách podľa § 64 ods. 3 zák. č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého rada o uložení sankcie rozhodne do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti podľa odseku 1 dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď bola povinnosť porušená.

Okolnosť, že žalobca si neuschoval záznam z vysielania presahujúci obdobie 30 dní, teda nemožno klásť za vinu žalovanému. ...

Ako už bolo povedané, žalobca návrhy na vykonanie dokazovania nevzniesol a v konaní ani nenamietal nesprávnosť skutkových zistení. Súd nezistil, že by bolo žalobcovi upreté právo oboznámiť sa s obsahom posudzovaného programu, keďže žalobca nepreukázal, že by žiadal v samotnom správnom konaní o jeho oboznámenie.

Iné pochybenia v rozhodnutí žalovaného v rámci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia súd nezistil, stotožnil sa so závermi správneho orgánu obsiahnutými v administratívnom rozhodnutí a rovnako sa stotožnil aj s obdobným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo 112/2010 zo dňa 22. septembra 2010 a preto žalobu podľa ust. § 250j ods. 1 O. s. p. zamietol.“

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu vydaným v správnom súdnictve a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Základom argumentácie sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ako súdu prvého stupňa a najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu týkajúcim sa toho, či postup Rady v namietanom správnom konaní bol v súlade najmä s § 33 ods. 2 Správneho poriadku.

Z odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu o tom, že Rada v namietanom správnom konaní postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami Správneho poriadku a svojím postupom neporušila svoju povinnosť dať sťažovateľke možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohla vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku. V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal na to, že Rada doručila sťažovateľke 17. októbra 2007 oznámenie o začatí správneho konania vo veci *«možného porušenia § 16 písm. b/ zák. č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s možným nezabezpečením objektívnosti a nestrannosti v príspevku... v programe... dňa 28. 06. 2007 o cca 19:30 hod.»*. Uviedol, že súčasťou tohto oznámenia bola výzva na vyjadrenie sa a

predloženie dôkazov, poučenie o procesných právach a povinnostiach (napr. možnosť nahliadnuť do administratívneho spisu a pod.) s tým, že sťažovateľka bola v konaní nečinná, k veci sa nevyjadрила, nemala žiadne procesné návrhy.

Najvyšší súd konštatoval, že jediným podkladom rozhodnutia Rady bol príspevok sťažovateľky, ktorý mu bol dobre známy. Vzhľadom na odvolacie námietky sťažovateľky najvyšší súd poukázal na účel § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého úmyslom zákonodarcu bolo, aby sa účastník konania oboznámil s dôkazmi, ktoré tvoria podklad rozhodnutia správneho orgánu. Poukázal tiež na to, že splnenie tejto povinnosti bude závislé na konkrétnych okolnostiach prípadu. Uviedol, že Rada v namietanom konaní splnila svoju zákonnú povinnosť podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku s tým, že vzhľadom na okolnosti prípadu nebola povinná opätovne vyzvať sťažovateľku na vyjadrenie sa pred vydaním rozhodnutia. Preto bolo tiež primerané očakávať aktivitu sťažovateľky v prípade, ak uvedený príspevok nemal viac k dispozícii. V tejto súvislosti preto nemožno súhlasiť s právnym názorom sťažovateľky, že k naplneniu povinnosti správneho orgánu podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku dôjde až skutočným oboznámením sa účastníka konania s podkladmi rozhodnutia.

Zo znenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku a z výkladu sledujúceho účel uvedeného ustanovenia vyplýva, že správny orgán je povinný dať možnosť, teda je povinný poskytnúť primeraný priestor na to, aby sa účastník oboznámil s podkladom rozhodnutia. Účastník konania je ale sám zodpovedný za to, či túto možnosť využije. Aj z týchto dôvodov sú závery najvyššieho súdu ústavne akceptovateľné a nie sú prejavom svojvôle, teda arbitrárnosti. Ústavný súd poukazuje pritom aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným postupom a rozsudkom najvyššieho súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoj právny záver primeraným spôsobom odôvodnil, tento záver je preskúmateľný, logický a vychádzajúci z aplikácie príslušných ustanovení Správneho poriadku (§ 3 ods. 2 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku), nie je zjavne neodôvodnený a ani arbitrárny, preto je ústavne udržateľný. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom konajúcich súdov o tom, že bolo rozumné predpokladať, že sťažovateľka pozná príspevok, ktorý vytvorila a bola dostatočne identifikovaná v oznámení o začatí správneho konania. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Správneho poriadku najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že najvyšší súd v obdobnej veci rozhodol odlišne, pričom poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/55/2010 zo 16. júna 2010, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, IV. ÚS 342/2010).

Právny poriadok Slovenskej republiky upravuje mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry v § 22 zákona o súdoch. Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Pre posúdenie, či rozdielnou judikatúrou najvyššej súdnej inštalácie došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, je preto rozhodujúce, či vnútroštátne právo obsahuje mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry a či príslušný orgán tento mechanizmus fakticky a riadne využíva [pozri rozhodnutie ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007].

Z týchto skutočností vyplýva, že samotné konštatovanie rozdielnej judikatúry najvyššieho súdu v skutkovo podobných veciach nemôže viesť k automatickému záveru o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne podľa čl. 46 ods. 2 ústavy) alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodujúce je aj to, akým spôsobom najvyšší súd fakticky využíva mechanizmus zjednocovania rozdielnej judikatúry podľa zákona o súdoch. Dôležitým kritériom v tomto smere je časový interval, v ktorom najvyšší súd fakticky využil nástroje zabezpečujúce koherentnosť judikatúry. Dĺžka tohto intervalu bude v každom prípade závislá od konkrétnych okolností, napr. od právnej a skutkovej zložitosti prípadov s rozdielnou judikatúrou, početnosti, resp. frekvencie konaní s uvedeným predmetom a pod. Dôležitým kritériom bude aj záujem na relatívnej stabilite judikatúry najvyššieho súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v prerokúvanej veci v dôsledku krátkeho časového intervalu medzi uvedenými rozsudkami najvyššieho súdu (16. jún 2010 a 24. marec 2011) nemožno urobiť záver o využívaní mechanizmu zjednocovania rozdielnej judikatúry podľa zákona o súdoch najvyšším súdom. Z tohto hľadiska teda zistené skutočnosti nenasvedčujú tomu, že by uvedeným postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom z 24. marca 2011 mohlo dôjsť k porušeniu označených

základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na to ústavný súd uzavrel, že sťažnosť sťažovateľky je v tejto časti zjavne neopodstatnená pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a z tohto dôvodu sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2012